

TEZA:

Popelniony przez obwinionego radcę prawnego czyn polegał na przyjęciu od Klienta pełnomocnictwa do prowadzenia sprawy przeciwko Spółce, pomimo posiadania pełnomocnictwa tej Spółki do reprezentowania Spółki we wszelkich postępowaniach cywilnych, gospodarczych oraz rejestrowych prowadzonych przed sądami powszechnymi oraz przed Sądem Najwyższym. Czyn ten wyczerpuje hipotezę z art. 28 ust. 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

WO – 164/22

ORZECZENIE

z dnia 23 listopada 2022 r.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie

w składzie:

Przewodniczący: S WSD Krzysztof Górecki
Sędziowie: S WSD Katarzyna Baćławik
S WSD Rafał Rybnik - sprawozdawca
Protokolant: Justyna Kosińska

przy udziale Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego Bogusławy Boyen po rozpoznaniu w dniu 23 listopada 2022 r. w Warszawie na rozprawie sprawy radcy prawnego M. A. (...),

obwinionego o to, że w dniu 9 kwietnia 2020 r. przyjął pełnomocnictwo od Pana G. Ś. do reprezentowania go we wszystkich sprawach cywilnych, gospodarczych, rejestrowych, administracyjnych oraz sądowno-administracyjnych przeciwko lub z udziałem (...) S.A., pomimo, iż w dniu 11 grudnia 2019 r. przyjął pełnomocnictwo od (...) S.A. do reprezentowania spółki we wszelkich postępowaniach cywilnych, gospodarczych oraz rejestrowych prowadzonych przed sądami powszechnymi oraz przed Sądem Najwyższym,

tj. o czyn z art. 28 ust. 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, którego tekst jednolity stanowi załącznik do uchwały nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r., w zw. z art. 64 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2020 r., poz. 75, z późn. zm.),

na skutek odwołania skarżącego radcy prawnego M. A. z dnia 24 czerwca 2022 r. od orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych z dnia 29 listopada 2021 r., sygn. akt D 70/21,

orzeka:

1. utrzymuje w mocy zaskarżone orzeczenie w całości,
2. zasądza od obwinionego koszty postępowania odwoławczego w wysokości 1.800 zł (słownie: jeden tysiąc osiemset złotych) płatne na rzecz Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie.

UZASADNIENIE

Orzeczeniem z dnia 29 listopada 2021 r. Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych uznał radcę prawnego M. A. winnego popełnienia zarzucanego mu przewinienia dyscyplinarnego w rozumieniu art. 64 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych w zw. z art. 28 ust. 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, polegającego na tym, że obwiniony radca prawny M. A. w dniu 9 kwietnia 2020 r. przyjął pełnomocnictwo od Pana G. Ś. do reprezentowania go we wszystkich sprawach cywilnych, gospodarczych, rejestrowych, administracyjnych oraz sądowno-administracyjnych przeciwko lub z udziałem (...) S.A., pomimo, iż w dniu 11 grudnia 2019 r. przyjął pełnomocnictwo od (...) S.A. do reprezentowania spółki we wszelkich postępowaniach cywilnych, gospodarczych oraz rejestrowych prowadzonych przed sądami powszechnymi oraz przed Sądem Najwyższym.

Za powyższy czyn Okręgowy Sąd Dyscyplinarny wymierzył obwinionemu karę nagany oraz obciążył kosztami postępowania.

W uzasadnieniu orzeczenia Sąd I instancji uznał, że popełniony przez obwinionego czyn polegający na przyjęciu od G. Ś. w dniu 9 czerwca 2020 r. pełnomocnictwa do sprawy przeciwko (...) S.A., pomimo posiadania pełnomocnictwa tej spółki z dnia 11 grudnia 2019 r. wyczerpuje hipotezę z art. 28 ust. 2 KERP. Czyn ten został popełniony umyślnie. Obwiniony świadomie przyjął pełnomocnictwo z dnia 9 czerwca 2020 r. i w imieniu mandanta G. Ś. występował przeciwko innemu swojemu klientowi, tj. (...) S.A., którego pełnomocnictwo również posiadał, a które przyjął w dniu 11 grudnia 2019 r.

Od wyżej wymienionego orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego odwołanie złożył obwiniony zaskarżając je w całości. Skarżący w odwołaniu domaga się uchylenia orzeczenia w całości, z uwagi na to, iż jego zdaniem, w toku postępowania prowadzonego przed Rzecznikiem

Dyscyplinarnym, jak również przed Okręgowym Sądem Dyscyplinarnym kompleksowo wyjaśnił wszystkie okoliczności, wykazujące bezzasadność zarzutów sformułowanych przez Rzecznika Dyscyplinarnego.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny zważył, co następuje:

Odwołanie skarżącego nie zasługiwało na uwzględnienie. Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych prawidłowo ustalił stan faktyczny w sprawie, trafne są również rozważania zawarte w uzasadnieniu orzeczenia, które Wyższy Sąd Dyscyplinarny w pełni podziela i przyjmuje za własne.

Przede wszystkim wskazać należy, że obwiniony radca prawny M. A. nie mógł przyjąć pełnomocnictwa od klienta, zawierającego w swojej treści, iż obejmuje ono reprezentowanie we wszystkich sprawach przeciwko drugiemu klientowi obwinionego. Takiej treści pełnomocnictwo obwiniony przyjął w dniu 9 kwietnia 2020 r. od G. Ś., co umocowywało go do reprezentowania m.in. przeciwko spółce (...) S.A., pomimo, iż w dniu 11 grudnia 2019 r. obwiniony przyjął pełnomocnictwo ogólne od tejże spółki. Nie ma natomiast znaczenia, iż powyżsi klienci są ze sobą powiązani i mają te same cele.

Zgodzić się, zatem należy z Okręgowym Sądem Dyscyplinarnym, iż nie stanowi okoliczności przemawiającej na korzyść obwinionego, posiadanie przez G. Ś. pośredniej kontroli w 50% nad (...) S.A. Rację ma Okręgowy Sąd Dyscyplinarny, że zarówno G. Ś. jako osoba fizyczna, jak i (...) S.A. jako osoba prawna są odrębnymi podmiotami. Wynika to z art. 8 i 11 k.c. oraz art. 33 k.c. w zw. z art. 12 k.s.h. Także na gruncie prawa procesowego te podmioty cechuje odrębność, a jak wynika z okoliczności rozpoznawanej sprawy mogą występować w rolach przeciwników procesowych.

Nie można się zgodzić ze stanowiskiem wyrażonym przez obwinionego w odpowiedzi na wniosek o ukaranie, iż (...) S.A. i G. Ś. nie pozostają przeciwnikami w jakiegokolwiek sprawie i nie są przeciwnikami procesowymi rozumianymi jako podmioty, które mają odmienne cele procesowe. Zgodnie z art. 28 ust. 2 KERP Radca prawny nie może być obrońcą lub pełnomocnikiem klienta, jeżeli przeciwnik klienta jest również jego klientem w jakiegokolwiek sprawie. Ten sam prawnik nie może reprezentować G. Ś. w sporze przeciwko spółce (...) S.A. od której posiada pełnomocnictwo ogólne, nawet pomimo, iż w sprawie sądowej występuje po stronie spółki drugi wymieniony w pełnomocnictwie pełnomocnik. Obwiniony nadal posiada pełnomocnictwo od tej spółki i jest jej pełnomocnikiem. Bez znaczenia jest również to, iż pozwana uznała powództwo. Tak jak wskazał Okręgowy Sąd Dyscyplinarny w orzeczeniu z dnia

22.9.2009 r., sygn. akt: D 12/09: „Nie ma miejsca na swobodę interpretacyjną stron w zakresie indywidualnego ustalania wzajemnych relacji radcy prawnego z klientem czy klient i radca prawny znajdują się w sytuacji konfliktowej czy też nie. Niezbędnym jest przyjęcie pewnych sztywnych kryteriów formalnych. Takim właśnie formalnym kryterium powinien być nakaz powstrzymania się od podejmowania jakichkolwiek działań prawnych gdy w jednym procesie - nawet jeśli tylko formalnie - radca prawny miałby wystąpić po obydwu jego stronach”. Zgodzić się zatem należy z Okręgowym Sądem Dyscyplinarnym, iż postępowanie z powództwa o uchylenie uchwały lub o stwierdzenie jej nieważności rozstrzyga się w postępowaniu procesowym, w którym osoby lub organy spółki wymienione w art. 422 § 2 k.s.h. są przeciwnikami procesowymi spółki.

Ponadto, art. 28 ust. 2 KERP stanowi, iż Radca prawny nie może być obrońcą lub pełnomocnikiem klienta, jeżeli przeciwnik klienta jest również jego klientem w jakiegokolwiek sprawie. Omawiany przepis w sposób bezwyjątkowy przyjmuje, że wystąpienie okoliczności, o których w nim mowa w każdym przypadku wyklucza świadczenie pomocy prawnej przez radcę prawnego. Nie jest, więc wymagane dokonywanie jakichkolwiek ocen, a także w tym zakresie nie ma zastosowanie rozróżnienie na potencjalny i aktualny konflikt interesów. Radca prawny nie może podjąć się obrony lub reprezentowania jako pełnomocnik w przypadku, gdy równocześnie prowadzi na rzecz przeciwnika potencjalnego klienta jakąkolwiek inną sprawę, niezależnie od jej etapu, charakteru i związku ze sprawą nowego klienta, a także od roli radcy prawnego w tej sprawie, tj. czy występuje w niej w roli konsultanta, doradcy, pełnomocnika czy obrońcy (art. 28 ust. 2 KERP). Sam bowiem fakt udzielenia przez radcę prawnego pomocy prawnej stronom przeciwnym powoduje odpowiedzialność radcy prawnego bez względu na zakres tej pomocy.

Przedmiotowy przepis stanowi wyjątek od zasady, że radca prawny nie może reprezentować klientów, których interesy są sprzeczne w tej samej sprawie lub sprawie z nią związanej. Art. 28 ust. 2 KERP stanowi, że radca prawny nie może reprezentować klientów będących przeciwnikami procesowymi w jakiegokolwiek sprawie. Chodzi tu więc o szczególny standard konfliktu interesów między aktualnymi klientami, ponieważ odnosi się on do węższej sytuacji, tj. jedynie do przypadku, gdy aktualni klienci są przeciwnikami procesowymi. Są oni zatem po przeciwnych stronach w postępowaniu. W konsekwencji nie wymaga się tu - w przeciwieństwie do zasady ogólnej - oceny, czy zachodzi sprzeczność interesów. Wystarczający jest fakt pełnienia przez klientów ról przeciwników procesowych. Obydwa akty posługują się tu

pojęciami wyrażającymi ów zakaz w najszerszy możliwy sposób, tj. używając sformułowań „choćby w innej sprawie” oraz „jakiegokolwiek sprawy”. Innymi słowy, niedozwolone jest nie tylko - co raczej oczywiste - jednoczesne reprezentowanie przeciwników procesowych w tej samej sprawie lub sprawie z nią związanej, ale również w zupełnie różnych, niepowiązanych ze sobą sprawach.

Słusznie, zatem dostrzegł zarówno Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego, jak również Okręgowy Sąd Dyscyplinarny, iż obwiniony radca prawny M. A. dopuścił się swoim zachowaniem naruszenia art. 64 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych w zw. z art. 28 ust. 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

Reasumując, nie można się zgodzić z obwinionym, iż w niniejszej sprawie doszło do niezrozumienia stanu faktycznego. Z tego też względu, w niniejszej sprawie nie zachodzą przesłanki do uchylenia orzeczenia. W ocenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego nie zachodziłby także przesłanki do uniewinnienia obwinionego.

Mając na uwadze powyższe, orzeczono jak na wstępie.

O kosztach postępowania przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym orzeczono w oparciu o przepis art. 70⁶ ustawy o radcach prawnych w związku z § 1 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 oraz § 3 ust. 2 uchwały nr 86/IX/2015 Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 20 marca 2015 r. w sprawie określenia wysokości zryczałtowanych kosztów postępowania dyscyplinarnego.